

Базь А. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ,
Науковий керівник: Гусар О. А., старший викладач

ЗАХОДИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ У ГАЛУЗІ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Застосування заходів примусу є заключною стадією діяльності контролюючих суб'єктів на авіаційному транспорті та одним з ефективних засобів забезпечення законності в цій сфері.

У літературі адміністративно-правового спрямування загальні питання адміністративного примусу досліджено досить ґрунтовно (варто згадати роботи О. М. Бандурки, Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, М. І. Козюбри, А. Т. Комзюка, Є. О. Безсмертного, Р. С. Мельника, Т. О. Коломоець та інших вчених-адміністративістів) [1], чого не можна сказати про заходи примусу, застосовувані за порушення правил, норм і стандартів у сфері функціонування авіаційного транспорту. Певну увагу цьому питанню приділено в наукових працях А. В. Філіппова «Адміністративно-правове забезпечення безпеки цивільної авіації в Україні» [2] та А. С. Бичкова «Адміністративна відповідальність за порушення правил безпеки польотів» [3].

Посилаючись на загальновизнану практику класифікації адміністративно-примусових заходів, у сфері забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті пропонуємо виділяти адміністративно-запобіжні заходи, заходи адміністративного припинення та заходи адміністративної відповідальності.

Першу групу утворюють адміністративно-запобіжні заходи, які мають профілактичний характер. Іншими словами, до таких слід віднести заходи, підставою яких є порушення встановлених правил, але таке порушення не має результатом юридичну відповідальність, їх застосовують уповноважені органи держави (наприклад, органи внутрішніх справ) із профілактичною, превентивною метою, їх ужиття розраховане на ситуації, коли проступку немає, але за певних умов усе ж можуть настати шкідливі наслідки.

Таким чином, заходи адміністративного попередження застосовують із метою запобігання правопорушенням, певним шкідливим наслідкам. Адміністративно-запобіжні заходи, застосовувані у сфері забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті, пропонуємо поділяти на адміністративно-запобіжні заходи обмежувального (обмеження доступу осіб до зони обмеженого доступу), заборонного (заборона чи обмеження доступу сторонніх осіб до визначених авіаційних об'єктів); заборона чи

обмеження перебування певних предметів та іншої діяльності на приаеродромній території), зобов'язального (зобов'язання власників нерухомих об'єктів і споруд на приаеродромній території здійснити їх маркірування за власний рахунок), оглядового (контроль за безпекою ручної поклажі, багажу, вантажу, поштових відправлень, бортових припасів і особистого контролю за безпекою пасажирів і членів екіпажу повітряного судна цивільної авіації під час виконання перевезень на внутрішніх і міжнародних авіалініях, контроль за безпекою під час польоту за рішенням командира повітряного судна, перевірка документів, перевірка дотримання правових і технічних норм у сфері безпеки цивільної авіації суб'єктами авіаційної діяльності) та змішаного (обмеження чи повна заборона польотів до країн з нестабільним становищем, заборона або обмеження перевезення небезпечних речовин і предметів на авіатранспорті) характеру.

Аналіз чинного законодавства та практики його реалізації дозволяє визначити перелік заходів адміністративного припинення, до яких удаються контролюючі суб'єкти на авіаційному транспорті: вимога припинити протиправну поведінку; застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і вогнепальної зброї; заборона експлуатації повітряного судна; адміністративне затримання особи, особистий огляд, огляд речей та вилучення речей і документів; призупинення або не продовження терміну дії сертифіката.

До вищезазначених заходів адміністративного припинення порушень на авіаційному транспорті доцільно, як на нас, додати ще такий захід як тимчасове затримання та зберігання повітряного судна на спеціальному майданчику. На відміну від заходів попередження і припинення, заходи адміністративної відповідальності полягають у покаранні винних, убезпеченні від подальших правопорушень і правовому захисті суспільних відносин, що формуються за всіма напрямками забезпечення безпеки польотів. У переліку способів реагування контролюючих органів на виявленні відхилення в роботі авіаційно-транспортної системи заходи адміністративної відповідальності посідають особливе місце. Більшість правопорушень, вчинюваних у цій галузі, є адміністративними та негативно позначаються на розвитку авіаційного транспорту.

Адміністративну відповідальність за порушення правил безпеки польотів на авіаційному транспорті можна визначити як захід адміністративного примусу, застосовуваний за скоєння адміністративного проступку на повітряному транспорті, в результаті якого виникла загроза безпеці його функціонування.

Адміністративна відповідальність за порушення правил безпеки польотів на авіаційному реалізується в адміністративно-процесуальному порядку шляхом застосування санкцій норм особливої частини КУпАП. Чинним на сьогодні КУпАП передбачено відповідальність за порушення:

правил безпеки польотів (ст. 111 КУпАП), правил поведінки на повітряному судні (ст. 112 КУпАП), правил міжнародних польотів (ст. 113 КУпАП), установлених на повітряному транспорті правил пожежної безпеки (ч. 2 ст. 120 КУпАП), правил перевезення небезпечних речовин або предметів на повітряному транспорті (ч. 3 ст. 133 КУпАП), правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на повітряному транспорті (ст. 137 КУпАП).

Література

1. Бандурка О. М. Заходи адміністративного припинення в діяльності міліції: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / О. М. Бандурка; Укр. юрид. академія. – Х., 1994. – 158 с.
2. Філіппов А. В. Адміністративно-правове забезпечення безпеки цивільної авіації в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А. В. Філіппов; Нац. авіаційний ун-т. – К., 2010. – 246 с.
3. Бичков А. С. Адміністративна відповідальність за порушення правил безпеки польотів: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А. С. Бичков; Київський нац. ун-т внутрішніх справ. – К., 2010. – 262 с.

УДК 342.9:656.7.071.7(042.91)

Богатюк А. О., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гусар О. А., старший викладач

РОЛЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Повітряний транспорт є найбільш придатним для швидкого перевезення вантажів, пасажирів, багажу та інших матеріальних цінностей. Але сьогодні цей вид транспорту є одним із найбільш уразливих об'єктів і становить значну загрозу для населення. Згідно ст. 1187 Цивільного кодексу України авіаційний транспорт відносять до джерела підвищеної безпеки. Відповідно до зазначеної статті безпека цивільної авіації має особливо важливе значення, адже порушення правил безпеки у даній сфері може призвести не лише до екологічної катастрофи, а й до значних людських жертв. Результати аналізу статистичних даних про авіаційні події, що сталися за останні шість років в Україні, свідчать про значне погіршення стану безпеки польотів під час проведення авіаційних робіт як за абсолютними, так і за відносними показниками аварійності.

На превеликий жаль, за даними Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) країни СНД, у тому числі й Україна, визнані